

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 12/1977-78
med anledning av landskapsstyrelsens fram-
ställning med förslag till lagstiftning
rörande tjänstekollektivavtal.

Med anledning av ovannämnda framställning, varöver Landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, får utskottet, som i ärendet hört lantrådet Alarik Häggblom, lagberedningschefen Christer Jansson, ordföranden i förening^{en} Tjänstemän och Befattningshavare vid Ålands Landskapsstyrelses Centralförvaltning r.f., Jarl Lindqvist och sekreteraren i föreningen Ålands Kommunaltjänstemän, Ghita Sundström samt tagit del av remissyttranden, som avgivits av 17 fackliga organisationer, värdsamt anföra följande.

Lagutskottet har noterat att de föreliggande lagförslagen är lika-lydande med de lagförslag landskapsstyrelsen förelade Landstinget under föregående landstingsår, i den form lagförslagen erhöll vid behandlingen i lagutskottet (Ls. framst.nr 28/1976-77 Lt. och Lu.bet. nr 21/1976-77 Lt.), dock sålunda att 1 § 2 mom. i det dåvarande förslaget till landskapslag om tjänstekollektivavtal innehöll ett stadgande om att lagen även skulle tillämpas på tjänstemännen i landstingets kansli. Genom att detta stadgande icke ingår i det nu förelagda förslaget skulle lagen alltså inte direkt komma att tillämpas på denna lilla grupp tjänstemän. Det kan även anses vara principiellt fel att landskapsstyrelsen såsom arbetsgivarpart skulle ges rätt att förhandla om tjänstevillkoren för landstingets tjänstemän.

Detaljmotivering.

I. Landskapslag angående ändring av landstingsordningen för landskapet Åland.

Till den del ingångna tjänstekollektivavtal medför merkostnader för landskapet skall dessa godkännas av Landstinget. Enligt det i framställningen ingående förslaget skulle denna uppgift anförtros Landstingets finansutskott, medan motsvarande uppgift i riket för Riksdagens del handhaves av en särskild lönedele-
gation. Visserligen skulle även Landstinget kunna tillsätta

En lönedelegeration för att handha på Landstinget enligt tjänstekollektivavtalslagstiftningen ankommande uppgifter men utskottet har stannat för att omfatta landskapsstyrelsens förslag ehuru det i vissa avseenden kan anses principiellt betänkligt att finansutskottet, vars egentliga uppgift är en helt annan, skall belastas även med denna uppgift. Utskottet anser dock att finansutskottet besitter den insikt och sakkunskap som erfordras för att bäst kunna behandla tjänstekollektivavtalsfrågor, eftersom behandlingen till denna del torde inskränka sig till ett budgetmässigt godkännande eller förkastande. Någon detaljbehandling kommer finansutskottet icke att kunna ge sig in på. Lagutskottet har åtminstone på denna punkt strävat till att undvika skapandet av byråkrati i ännu större omfattning än vad lagförslagen innebär redan i föreslagen form.

II. Landskapslag om tjänstekollektivavtal.

Lagutskottet har ingående dryftat det ur de flesta av de inbegärda remissyttrandena framgående önskemålet, att de tjänstekollektivavtal, som kommer att ingås på Åland, skulle förankras i motsvarande i riket gällande avtal. Utskottet har även funnit att det enda rimligtvis tänkbara förfarandet vid kollektivavtalsförhandlingar är att parterna för förhandlingarna utgående från de avtal som gäller i riket. Denna princip har icke heller motsagts av någon av de av utskottet hörda sakkunniga eller något remissyttrande, utan tvärtom har samtliga parter framhållit att förhandlingsordningen i praktiken icke kan vara någon annan. Således skulle det icke föreligga några hinder ur denna synpunkt sett, att även i lagtexten införa ett stadgande härom. Lagutskottet har dock icke ur lagstiftningssynpunkt funnit ett dylikt stadgande acceptabelt. Lagförslaget syftar till att reglera förhållandet mellan förhandlingsparterna, vilka som skall anses vara parter och om vilka angelägenheter avtal kan ingås men däremot icke vilka redan ingångna avtal som skall tillämpas. Med andra ord reglerar lagen förhandlingsproceduren och icke förhandlingsresultatet. Emedan det förefaller att råda enighet om att de blivande

avtalen skall förhandlas fram utgående från de i riket gällande motsvarande avtalen torde det smidigaste och också riktigaste sättet att reglera denna fråga vara, att de berörda parterna ingår ett sådant huvudavtal, varom stadgas i lagens 3 § 4 mom..

Frågan om avtalsparterna har även föranlett mycket diskussion i utskottet. Det är icke klart huruvida de förhandlingsparter, vilka skall utses av landskapsstyrelsen respektive den kommunala avtalsdelegationen, skall anses vara vederbörande riksförbund eller dessas eventuella lokalavdelningar. Utskottet har även erfarit att diskussioner förts inom arbetstagarsektorn om att bilda en gemensam takorganisation, vilket naturligtvis ur förhandlingssynpunkt skulle innebära den enklaste lösningen. Oberoende av hur denna sak kommer att lösas torde det vara självklart, att landskapsstyrelsen och kommunala avtalsdelegationen, för att uppnå syftet med lagstiftningen, såsom förhandlingsparter utser sådana sammanslutningar, som kan anses vara representativa inom respektive branscher. Hur arbetstagarparterna vill ordna sina organisationsfrågor kan och bör icke lagstiftaren befatta sig med.

Med hänvisning till det anförda får lagutskottet värdsamt föreslå
att Landstinget måtte antaga lagförslagen oförändrade.

Mariehamn den 9 december 1977.

På lagutskottets vägnar:

Jan-Erik Lindfors
ordförande

Patrick Donner
sekreterare

Närvarande i utskottet: ordföranden Lindfors, viceordföranden Andersson, ledamöterna Arvidsson, Berg och Dahlman (delvis) samt suppleanten Öberg (delvis).